

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการใช้ประโยชน์ห้องปฏิบัติการทางภาษา และศึกษาความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากห้องปฏิบัติการทางภาษาในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 23 คน ครูผู้รับผิดชอบห้องปฏิบัติการทางภาษา จำนวน 23 คน และครูผู้สอนโรงเรียนที่มีห้องปฏิบัติการทางภาษา จำนวน 46 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถาม จำนวน 3 ฉบับ ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์หาความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียงเชิงบรรยายสรุปได้ดังนี้

สรุปผลการศึกษา

1. สภาพการใช้ประโยชน์ห้องปฏิบัติการ

ห้องปฏิบัติการทางภาษาทั้งหมดในอำเภออมก๋อย มีขนาด 20 ที่นั่ง ส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขยายโอกาส มีแหล่งงบประมาณ งบประมาณจากโครงการปฏิรูปการศึกษา ได้รับการดัดแปลงจากห้องเรียนเดิม มีความปลอดภัย แสงสว่างเพียงพอ แต่พื้นที่สำหรับจัดกิจกรรมไม่ค่อยสะดวก และกระแสไฟฟ้าไม่เพียงพอ มีการจัดประชุมวางแผนการใช้ แต่ไม่มีการจัดทำแผนปฏิบัติการ ส่วนใหญ่จัดเป็นห้องซึ่งต้องใช้สื่อ ภาพหรือเสียง มีการจัดทำตารางการใช้ห้องกิจกรรมที่ใช้บริการนอกจากที่กำหนดในตาราง คือ การสอนซ่อมเสริม มีการกำหนดระเบียบการใช้ห้องก่อนเข้าเรียนส่วนใหญ่ครูผู้สอนจะเป็นผู้ปฐมนิเทศและแนะนำนักเรียน ครูผู้สอนส่วนใหญ่จะจัดการสอนวิชาภาษาอังกฤษในห้องปฏิบัติการทางภาษา โดยส่วนใหญ่ใช้คอมพิวเตอร์ เป็นสื่อการสอน ส่วนใหญ่ไม่ได้วางแผนหรือเตรียมการสอนก่อน มีการวัดและประเมินผลหลังการสอน ผลงานนักเรียนส่วนใหญ่เป็นแฟ้มงาน

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกับโรงเรียนอื่นส่วนใหญ่คือ การยืมสื่อ ส่วนใหญ่ไม่ได้จัดทำบันทึกผลการใช้ห้องปฏิบัติการทางภาษา ในส่วนที่มีการจัดทำบันทึกจะจัดทำบันทึกเดือนละ 1 ครั้ง

การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ห้องปฏิบัติการทางภาษานั้น ครูเห็นว่าได้ผลดีในสาระวิชาภาษาต่างประเทศ เนื่องจากนักเรียนสามารถฟังสำเนียงการพูดได้จากเจ้าของภาษา และมีโอกาสในการฝึกพูดตาม

ผู้บริหารส่วนใหญ่มีการนิเทศติดตามผลการใช้ห้องปฏิบัติการทางภาษา มีการเชิญวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้แก่บุคลากรในโรงเรียน ชุมชนส่วนใหญ่ไม่มีบทบาท ในการดำเนินงานหรือเข้ามาใช้ห้อง

ด้านใช้ประโยชน์จากห้องปฏิบัติการทางภาษาผู้บริหารเห็นว่านักเรียนมีความสนใจในการเรียน ครูผู้รับผิดชอบห้องปฏิบัติการทางภาษาเห็นว่านักเรียนมีความสนุกสนานในการเรียน และนักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน ครูผู้สอนเห็นว่ามีผลดีกับนักเรียน คือ นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน และมีความรู้และทักษะพื้นฐานเกี่ยวกับการใช้ อุปกรณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียน

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากห้องปฏิบัติการทางภาษาในการจัดการเรียนการสอน

ครูผู้รับผิดชอบห้องปฏิบัติการทางภาษา เห็นด้วยกับประโยชน์ที่ได้จากห้องปฏิบัติการทางภาษาอยู่ในระดับปานกลาง มีประโยชน์ในด้านการผลิตสื่อการเรียนการสอน เป็นห้องประชุม ห้องรับรองแขก แต่ยังคงเห็นว่าห้องปฏิบัติการทางภาษา ยังใช้ประโยชน์ได้ไม่เต็มที่ เนื่องจากห้องไม่สามารถใช้งานได้เพราะอุปกรณ์ชำรุด และความพร้อมของครูผู้สอนในการเข้าใช้ห้องปฏิบัติการทางภาษายังมีค่อนข้างน้อย แต่สำหรับในส่วนที่ได้ใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่จากห้องปฏิบัติการทางภาษา เนื่องจากนักเรียนส่วนใหญ่มีความสุขกับการได้เข้าเรียนในห้องปฏิบัติการทางภาษา

ครูผู้สอนเห็นด้วยกับประโยชน์ที่ได้จากห้องปฏิบัติการทางภาษา อยู่ในระดับน้อย โดยมีประโยชน์ในด้านพิมพ์งานคอมพิวเตอร์ ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและใช้ผลิตสื่อการสอน แต่ครูผู้สอนส่วนใหญ่เห็นว่าห้องปฏิบัติการทางภาษายังใช้ประโยชน์ไม่เต็มที่ เนื่องจากอุปกรณ์ในห้องส่วนใหญ่ชำรุดและใช้งานไม่ได้ไม่เต็มที่ ครูไม่ค่อยมีโอกาสดำเนินการจัดการเรียนการสอน เนื่องจากครูมีภาระงาน แต่สำหรับในส่วนที่ได้ใช้ประโยชน์เต็มที่จากห้องปฏิบัติการทางภาษา เนื่องจากนักเรียนมีความสนใจในการเรียนเพิ่มขึ้น นักเรียนมีการรักษากฎ กติกาในการเข้าเรียนมากขึ้น

ผู้บริหารเห็นว่าการใช้ห้องปฏิบัติการทางภาษายังไม่ได้ใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่ เนื่องจากห้องไม่สามารถใช้งานได้ เพราะอุปกรณ์ชำรุดและกระแสไฟฟ้าของเขตบริการขัดข้องบ่อยๆ ทำให้ต้องปรับเปลี่ยนเป็นห้องเรียน แต่สำหรับในส่วนที่ได้ใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่จากห้องปฏิบัติการทางภาษา เนื่องจากครูผู้รับผิดชอบห้องปฏิบัติการทางภาษาที่มีความรู้ความสามารถ ดูแลห้องและจัดการห้องได้อย่างดี นักเรียนมีความสุขกับการได้เข้าเรียนในห้องปฏิบัติการทางภาษา

บ่อยๆ ทำให้ต้องปรับเปลี่ยนเป็นห้องเรียน แต่สำหรับในส่วนที่ได้ใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่จากห้องปฏิบัติการทางภาษา เนื่องจากครูผู้รับผิดชอบห้องปฏิบัติการทางภาษาที่มีความรู้ความสามารถ ดูแลห้องและจัดการห้องได้อย่างดี นักเรียนมีความสุขกับการได้เข้าเรียนในห้องปฏิบัติการทางภาษา

ปัญหา/อุปสรรค เกี่ยวกับห้องปฏิบัติการทางภาษาที่พบ มีดังนี้

1. อุปกรณ์ชำรุดเป็นส่วนใหญ่ ไม่สามารถใช้งานได้
2. ไม่มีงบประมาณในการซ่อมแซมอุปกรณ์
3. ครูประจำห้องปฏิบัติการทางภาษา ไม่สามารถแนะนำ ให้ความรู้แก่นักเรียนในโรงเรียนได้

4. ครูมีภาระงานสอนมาก ทำให้ไม่มีโอกาสได้ใช้ห้องปฏิบัติการทางภาษา

5. ขาดครูที่มีความชำนาญด้านการใช้อุปกรณ์

ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข

1. ควรให้ความรู้แก่ผู้ใช้บริการ เพื่อป้องกันการใช้อุปกรณ์มิให้เสียหาย
2. ทางเขตพื้นที่การศึกษาควรจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติม
3. ควรมีการจัดอบรมให้แก่ครูทุกคนในโรงเรียน เพื่อจะได้สามารถใช้บริการในห้องปฏิบัติการทางภาษาได้อย่างถูกต้อง และไม่เกิดความเสียหาย
4. ควรเพิ่มการสอนโดยใช้ห้องปฏิบัติการทางภาษาเพิ่มมากขึ้น
5. ผู้บริหารควรจัดแบ่งงานที่รับผิดชอบของครูให้เหมาะสม กระจายความรับผิดชอบงานในบางส่วน

อภิปรายผล

จากการศึกษาสภาพการใช้ห้องปฏิบัติการทางภาษาของโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ ในครั้งนี้พบว่าประเด็นที่ควรนำมาอภิปราย ดังนี้

1. ประโยชน์ห้องปฏิบัติการทางภาษาในการจัดการเรียนการสอน

ผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบห้องปฏิบัติการทางภาษาและครูผู้สอนเห็นว่า การสอนโดยใช้ห้องปฏิบัติการทางภาษาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เกิดผลดีกับนักเรียนในเรื่องนักเรียนมีความสนใจในการเรียน มีความสนุกสนาน มีความรู้และทักษะพื้นฐานเกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์ต่างๆ นักเรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียน นักเรียนมีความกระตือรือร้นที่ได้ใช้อุปกรณ์ที่ทันสมัยและได้เปลี่ยนบรรยากาศในการเรียนจากห้องเรียนเดิมๆ นักเรียนได้มีส่วนร่วมใน

กิจกรรมการเรียนการสอนและมีความสนใจในการเรียน จะเห็นได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้ห้องปฏิบัติการทางภาษานั้นมีประโยชน์ต่อนักเรียนมาก ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา (2540ก, หน้า 13-14) ที่กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ห้องปฏิบัติการทางภาษาว่าวิธีการสอนโดยใช้ห้องปฏิบัติการทางภาษาเป็นวิธีการหนึ่งที่มีจุดเน้นสำคัญคือ การให้นักเรียนเป็นศูนย์กลาง ให้นักเรียนได้เกิดลงมือปฏิบัติ และแสวงหาความรู้ ห้องปฏิบัติการทางภาษาเป็นห้องปฏิบัติการที่สามารถช่วยพัฒนาการเรียนการสอนภาษาให้เกิดประสิทธิภาพได้อย่างสมบูรณ์ และยังสอดคล้องกับ สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา (2540ข, หน้า 10-22) ซึ่งได้กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ห้องปฏิบัติการทางภาษาว่าการจัดการเรียนการสอนสนองความใฝ่รู้ ใฝ่เรียน นักเรียนได้ใช้เทคโนโลยีในการแสวงหาความรู้คิดเป็น นักเรียนเป็นศูนย์กลางเน้นการปฏิบัติจริง และนักเรียนกระตือรือร้นต่อการแสวงหาความรู้

มีครูส่วนหนึ่งที่ใช้คอมพิวเตอร์เป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอนในห้องปฏิบัติการทางภาษา เกิดผลให้นักเรียนมีความสนใจในการเรียนมากขึ้น ซึ่งในปัจจุบันคอมพิวเตอร์มีบทบาทมากในการจัดการเรียนการสอน ในขณะที่เดียวกันสื่อวัสดุอุปกรณ์ต่างๆในห้องปฏิบัติการทางภาษา ถูกลดความสำคัญและบทบาทลงมาก ถ้าหากมีการนำมาประยุกต์ใช้ร่วมกันน่าจะเกิดผลประโยชน์สูงสุดต่อการจัดการเรียนการสอน ปัจจุบันในแต่ละโรงเรียนส่วนใหญ่จะมีห้องคอมพิวเตอร์ และมีแนวโน้มที่ในอนาคตจะมีห้องคอมพิวเตอร์ครบทุกโรงเรียน ถ้าแต่ละโรงเรียนที่มีห้องปฏิบัติการทางภาษาสามารถนำสื่อมัลติมีเดียต่างๆมาหลอมรวมบทบาทกับห้องคอมพิวเตอร์ได้ บทบาทและความสำคัญของห้องปฏิบัติการทางภาษาก็จะคงอยู่ต่อไปได้ ทั้งนี้เพราะคอมพิวเตอร์ต้องเข้ามามีบทบาทและความสำคัญในการจัดการเรียนการสอนมากกว่านี้ อย่างแน่นอนในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับ เรณู วิไลลักษณ์ (2540) ได้ทำการวิจัยเรื่องเรื่อง “เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหน่วยต้นไม้ที่รัก ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ระหว่างการสอนโดยใช้โปรแกรมไมโครคอมพิวเตอร์ช่วยสอนและการสอนปกติ” ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหน่วยต้นไม้ที่รัก (กิจกรรมเกมการศึกษา) ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ระหว่างการสอนโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอนและการสอนปกติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักเรียนที่เรียนโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยการสอนปกติ

2. ปัญหา/อุปสรรคเกี่ยวกับห้องปฏิบัติการทางภาษา

ปัญหาที่พบส่วนใหญ่ของห้องปฏิบัติการทางภาษาในโรงเรียนในอำเภออมก๋อย ส่วนใหญ่คือ อุปกรณ์ชำรุด ไม่สามารถใช้งานได้ ทั้งนี้งบประมาณในการซ่อมแซมก็ขาดแคลน ซึ่งทางโรงเรียนหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจะมีการจัดสรรงบประมาณในการซ่อมแซม อุปกรณ์หรือวัสดุครุภัณฑ์ที่อยู่ในห้องปฏิบัติการทางภาษาไว้โดยเฉพาะ เพราะหากวัสดุอุปกรณ์ชำรุดหรือเสียหายก็ไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ นอกจากนี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องก็ควรจัดให้มีบุคลากรที่เชี่ยวชาญตรวจเช็คอุปกรณ์หรือจัดอบรมให้ความรู้แก่บุคลากรในโรงเรียนที่เกี่ยวข้องเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้สื่อวัสดุอุปกรณ์ในห้องปฏิบัติการทางภาษา เพราะว่าครูผู้รับผิดชอบห้องปฏิบัติการทางภาษา ครูผู้สอน รวมทั้งผู้บริหารส่วนหนึ่งยังไม่เคยได้รับการอบรมและไม่มีความรู้เกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์ เนื่องจากเพิ่งบรรจุหรือเพิ่งย้ายมาแทนครูเก่าที่เคยได้รับการอบรมแล้วย้ายไปอยู่โรงเรียนอื่น ซึ่งทำให้ขาดครูที่มีความชำนาญการด้านการใช้อุปกรณ์ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประพรศิลปี ผื่นพรหม (2542) ที่ได้สรุปสภาพปัญหาที่พบว่า ส่วนใหญ่ต้องการงบประมาณเพื่อจัดซื้ออุปกรณ์ให้เพียงพอครบทุกชั้น ทุกวิชาการอบรมและแนะนำการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องปฏิบัติการทางภาษา มีการสัมมนาแลกเปลี่ยนความรู้เป็นระยะและจัดให้มีบุคลากรที่เชี่ยวชาญตรวจเช็คอุปกรณ์อย่างน้อยปีละครั้ง สำหรับสภาพปัญหาอุปสรรคที่พบได้แก่ การขาดแคลนอุปกรณ์และสื่อ สื่อและอุปกรณ์เล็บบ่อย ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ผู้บริหารควรให้การสนับสนุนงบประมาณในการผลิตสื่อการเรียนการสอน ตลอดจนงบประมาณในการซ่อมบำรุง โดยบรรจุไว้ในแผนปฏิบัติการของโรงเรียนอย่างชัดเจน
2. ควรมีการสำรวจถึงความพร้อมของโรงเรียนที่จะให้การสนับสนุน ห้องปฏิบัติการทางภาษา เพราะโรงเรียนบางที่อยู่ในท้องถิ่นที่ทุรกันดาร ไม่มีความพร้อมในการจัดตั้งห้องปฏิบัติการทางภาษา เนื่องจากกระแสไฟฟ้า ค่อนข้างมีปัญหา
3. ควรมีการจัดการฝึกอบรมเกี่ยวกับการวางแผนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้ห้องปฏิบัติการทางภาษา สื่อมัลติมีเดีย และสื่อทาง Internet ให้กับครูทุกคน เนื่องด้วยในปัจจุบัน สื่อต่างๆ ได้มีการพัฒนาขึ้นมาก

4. ครูผู้รับผิดชอบห้องปฏิบัติการทางภาษา ควรจะมีการรวมตัว เพื่อร่วมกันพัฒนางาน โดยอาจสร้างเครือข่ายเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ทักษะ และแลกเปลี่ยนสื่อต่างๆที่ใช้ในห้องปฏิบัติการทางภาษา

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาความแตกต่างของผลที่ได้รับจากการเรียนรู้จากห้องปฏิบัติการทางภาษา ในท้องถิ่นที่มีสภาพแวดล้อมต่างกัน
2. ควรศึกษาเกี่ยวกับวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องปฏิบัติการทางภาษาในกลุ่มวิชาอื่นๆ เพื่อทราบวิธีการ/กระบวนการในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น